

Reportage – REISVERHAAL

GALAPAGOS: een uniek stukje natuurgebied

Welke is voor jou dé ultieme reis? Een reis die je als duiker absoluut minstens éénmaal moet beleefd hebben? Een droombestemming en een plaats waarvan je hart sneller gaat slaan en op de eerste plaats staat op jouw bucketlist? Zonder enige twijfel en zonder nadenken valt het woordje Galapagos uit mijn mond. Staatkundig behoren de Galapagoseilanden tot de Republiek Ecuador, een land gelegen in het noordwesten van Zuid-Amerika. Net als Quito, de hoofdstad van Ecuador, staan ook de Galapagoseilanden en de zee eromheen op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Geen wonder dus dat deze eilanden behoren tot de beste duiklocaties ter wereld. Redenen genoeg om één van mijn dromen na te jagen en af te zakken naar de legendarische eilanden Wolf en Darwin.

Witte wolkjes versieren de helderblauwe hemel. De wind veroorzaakt amper wat lichte golven. Mijn duikhorloge duidt bijna 27°C aan en iets verderop ligt de Galapagos Aggressor III op ons te wachten. Maar we zijn twee dagen na volle maan. Zal ook hier de stroming nu op zijn sterkst staan? Aan enkele onrustige mededuikers vertel ik dat vaak door de sterke watercirculatie (stroming met ander woorden) de zichtbaarheid opmerkelijk beter is. En ... 'No current, no fish' zeg ik altijd.

De duiken rond de Galapagoseilanden zijn sowieso gekenmerkt door sterke stromingen en relatief koud water. Ons 7mm duikpak zal dus zeker geen overbodige luxe zijn de komende dagen. En dat bewijst ons duikpak meteen bij de checkdive. Brrrr, wat voelt het water koud aan! Doch bedraagt de watertemperatuur 21°C. De zichtbaarheid onder water is enorm beperkt maar sommigen onder ons zien al meteen hun eerste zeeleeuw. Wijzelf komen niet verder dan enkele middelgrote rifvissen die aan het jagen zijn.

Eens terug aan boord varen we meteen verder naar de noordzijde van Santa Cruz Island. Een eerste rustige nacht aan boord zit er voorlopig niet in. Morgen staan er twee duiken gepland, eentje bij Punta Carrion en eentje bij Punta Martinez. In tegenstelling tot de zeer milde stroming bij onze checkdive moeten we ons vandaag (duikdag 2) vastklampen aan de rotsen om te kunnen genieten van het rijke onderwaterleven. De hoeveelheid plankton is toegenomen en dit trekt reeds enkele grote mantaroggen aan. Deze soort duivelsroggen trekken gracieus door het water maar blijven echter op afstand. Enkele zeeschildpadden daarentegen brengen ons een bezoekje. Ondanks de stroming, blijven mijn flitsers gepositioneerd staan op de plaats die ik wil en kan ik enkele mooie opnamen maken. Twee prachtige duiken om te starten en die ons tevens meteen voorbereiden voor de komende dagen.

We moeten verder! Op onze planning voor deze week staan drie duikdagen bij Wolf en Darwin, de meest noordelijke eilanden en de trekpleisters van de Galapagos Archipel. Bij Wolf en Darwin komen alleen de liveboards. Deze piepkleine eilanden zijn niet bewoond en niet toegankelijk voor de mens. 'Rust maar goed uit! Morgen worden het enkele pittige duiken!', verteld onze gids. Verder belooft hij ons voor morgen spektakel en vuurwerk.

En euh? Mijn stille, zalige nachtrust? ... Het wordt alweer een nachtje varen. Een inslapertje brengt mij tot rust en een paar minuten later val ik in een diepe slaap. Iets later dan voorzien komen we de volgende ochtend aan bij Wolf Island. Op de Galapagos Aggressor III is het één en al luxe. 's Morgens heb je als ontbijt de keuze tussen enkele à la minute klaargemaakte gerechtjes. Van pannenkoeken, wafels, op verschillende wijze gebakken eitjes, enz. ... tot een super gezond ontbijt met vers fruit.

Deze ochtend nam ik echter twee homemade disches en dus ben ik nu klaar om deze wateren te trotseren. Tenminste, dat hoop ik toch.

Wolf Island

Meteen bij het te water gaan van onze allereerste duik bij Wolf Island voelen we allemaal de zeer sterke stroming. We razen het rif voorbij maar trekken, zoals afgesproken in de briefing, onmiddellijk de diepte in. Vastpakken aan het eerste rotsblok is de boodschap. Zo gezegd, zo gedaan! Probleem opgelost! Nou ja, ik denk dat het ons tot wel acht keer toe niet gelukt is om samen met de groep op één plaats te ankeren. Dankzij de reglementeringen verdelen de liveboards de dagen hier goed en waren er geen andere groepen duikers aanwezig. Maar dit belooft! Nu mijn fotoestel klaarmaken.

Een paar seconden later zie ik al meteen de eerste hamerhaaien opduiken. Voor het allereerst in mijn nog prille duikjaren, kan ik recht in de ogen kijken van deze gigantische dieren. Hun kop zwaait van links naar rechts. De geschulpte hamerhaaien (*Sphyrna lewini*) die hier voorkomen hebben een voorkeur voor dit koud en stromend water. En zo heeft alles een reden.

'Komen ze niet dichterbij?' gebaar ik naar onze gids Nelson. 'Rustig, Rustig' seint hij mij terug. Het lijkt mij of de stroming iets milder is geworden. Met één hand vast aan het rif, hang ik te wapperen in de stroming en kijk ik in het rond. Hamerhaaien, hamerhaaien, ... en nog eens hamerhaaien. Wat een uniek beeld! Snel maak ik enkele beelden van de silhouetten van deze wondermooie dieren. Hierbij tracht ik de zon te 'temmen' op de foto (overbelichting te voorkomen) door een hoger diafragma waarde en een snellere sluitertijd te gebruiken.

Wanneer de stroming opnieuw wat toeneemt komen de hamerhaaien dichterbij en dichterbij het rif. Met beide handen houd ik mij weer vast aan het gesteente. Van riffen is hier weinig sprake. Begroeiing door koralen is hier amper aanwezig. Wanneer er af en toe ijskoud water naar boven wordt geduwd nemen de welbekende thermoclines de zichtbaarheid zo goed als weg. Scherpe beelden maken zit er met dit troebele water even niet in. Maar het koude water brengt nog wat extra haaien met zich mee. Voor het eerst verschijnen er enkele Galapagoshaaien (*Carcharhinus galapagensis*) mee op het toneel. De haaien zijn nu in overvloed aanwezig. Met één opgetrokken been en mijn rechterelleboog steunend op mijn rechterknie, probeer ik in de hevige stroming mijn fotoestel stabiel te houden en het beste van mezelf te geven. Deze acrobatische houding levert enkele schitterende beelden op. Al zeg ik het zelf.

Van zodra Nelson het sein geeft ons los te laten en naar onze veiligheidsstop te gaan voel ik me even net als een hamerhaai. Hoewel de hamerhaaien sierlijk tegen de stroming in gaan, drijven wij mee verder weg van het rif naar het blauwe. Een duik om nooit meer te vergeten! De twee volgende duiken op Wolf Island zijn van gelijke aard. Meer en meer laten we ons telkens een stukje meedrijven met de stroming alvorens ons weer op de rotsen te nestelen. Duiken met de stroming mee is veel minder vermoeiend. Tot mijn grote verbazing wordt bij sommige duikers aan boord het woordje driftduiken pas nu geïntroduceerd.

Niets anders dan blije gezichten aan boord. Wat een wonderlijke duiken hebben we net achter de rug. De avondbriefing brengt echter roet in het eten. Om 3 uur deze nacht wordt het anker gelift en varen we verder noordwaarts naar Darwin. Darwin Island is nog kleiner dan Wolf Island. Maar ook bij Darwin is er geen gebrek aan onderwaterleven. En morgen gaan we op zoek naar de grootste vis in onze oceanen: de walvishaai (*Rhincodon typus*).

Darwin Island

Ook op duikdag vier verschijn ik in de vroege ochtend weer slaperig op het dek. Pfff, wat zijn dit toch zware nachten! Het geluid van de krachtige motoren zorgt ervoor dat ik nog geen enkele nacht aan één stuk door heb geslapen. Maar wanneer ik plotseling de bekende Arch of Darwin zie vergeet ik alles. Een enorme rotsformatie steekt torenhoog uit het water. Snel maak ik enkele foto's want daar weerklinkt de bel alweer samen met een luid gebrul: 'Briefing, briefing'.

Bij mijn eerste rol uit de panga (een soort opblaasbare zodiac) word ik meteen goed wakker geschud. Vandaag staat er andermaal een zeer sterke en ijskoude stroming. Man, man, man ... zelfs met mijn 7mm duikpak hang ik te rillen van de kou. Eénmaal te water reppen wij ons naar 18m diepte. We vatten post achter enkele grote rotsblokken. Meteen doemen er een paar hamerhaaien op. Kort daarna zwemmen wel honderd hamerhaaien ons voorbij. Vandaag is de zon slechts af en toe aanwezig. Bij het fotograferen krijg ik het ene moment veel meer natuurlijk licht op de sensor dan bij het andere moment. Constant zit ik te prutsen aan de instellingen van mijn fototoestel. Na enige tijd laat Nelson de groep wederom mee drijven en kiest hij zorgvuldig een nieuwe ankersport uit.

Met de regelmaat van de klok passeert er een nieuwe groep hamerhaaien. Maar wanneer plotseling onze duikgids zijn stukje rots loslaat en als een bezetene begint te palmen weg van het rif, besef ik meteen dat ik moet volgen. Nelson slaat alarm bij de andere duikers die nog steeds lijken vastgebonden aan de rotsblokken. Zonder omzien maak ik mijn sprintje verder den bleu in want ik zie een enorme schim meer en meer vorm krijgen. Parallel met het rif zie ik een gigantische walvishaai recht op mij af komen. Iets verder weg zie ik Nelson nog steeds uit zijn dak gaan om de groep duidelijk te maken dat ze moeten volgen.

Ik palm nu iets tegen de stroming in en pas nog snel de instellingen aan naar de net iets donkere omstandigheden (ik beslis om een hogere ISO-waarde te nemen en een nog kleinere diafragma-waarde). Inmiddels zie ik nu ook de rest van de groep palmen naar ... de staart van de walvishaai. Zij zijn te laat maar ik hang op de eerste rij. Rakelings scheert deze reus mij voorbij, maar twee foto's zijn voldoende. Ik bezit immers slechts flitsers met een minimum herlaadtijd van 1.6 seconden. Voor het eerst heb ik het warm hier in dit ijskoud water. Waarschijnlijk was mijn sprintje iets te snel. Of is het nu van opwinding? Wij doken al in Cenderawasih Bay met kleinere walvishaaien maar dit exemplaar was zeker zo'n 14 meter lang.

Van augustus tot november heb je de meeste kans om walvishaaien te zien bij de Galapagoseilanden. Ons doel voor de volgende duik was duidelijk. Onze mededuikers willen deze uitzonderlijke ontmoeting ook wel eens van heel dichtbij aanschouwen.

De Galapagoshaaien en de hamerhaaien die aanwezig zijn kunnen bijna geen interesse meer opwekken bij de groep. En ja hoor! Bingo! Nelson heeft weer een walvishaai gespot. Deze keer laat iedereen onmiddellijk het rif los en palmen ze mee met de duikgids. Als enige trek ik, tegen de stroming in, voorwaarts zijwaarts in de hoop dat de walvishaai en ik mekaar frontaal zullen treffen. Niemand van de groep kan onze snelle duikgids volgen. Bijgevolg moet het grootste deel van de groep zich opnieuw tevreden stellen met de achterkant en de staart van dit enorme dier. Enkele duikers slagen erin de zijkant van deze walvishaai te bewonderen maar de voorkant halen ze niet. Voor de tweede maal op rij zie ik alleen een enorme walvishaai recht op mij afkomen. Nelson heeft nu post gevat aan de andere kant van het dier. Klik! Klik! Klik!

Eens terug aan boord laten sommigen onder ons het hoofd wat zakken. 'Bruno hangt altijd als enige op de juiste plaats. Hoe komt dat?' hoor ik anderen fluisteren. Wel, ik zal je eens mijn benaderingswijze toelichten. Beeld je een driehoek in. Wanneer je een gigantische donkere vlek opmerkt bij punt B (de rechte hoek) die steeds meer vorm begint te krijgen verlaat je het rif. Jij palmt vanuit punt C over de schuine zijde naar punt A. Dit is het punt waar ook de walvishaai naar toe zwemt (tenminste als deze niet van zijn lijn afwijkt). Als dusdanig kan je net iets eerder bij punt A zijn en zullen jullie elkaar in dit punt samen treffen. Neem je foto's en keer onmiddellijk terug naar het rif.

'Een goede raad, blijf eens dicht in mijn buurt. Duik eens als een echte buddy en blijf eens zij aan zij'. Halverwege onze derde duik bij Darwin is het weer zo ver. De theorie wordt nu in praktijk omgezet en met een aantal duikers beleven we één van de ontzettende mooie momenten uit ons leven. Is dit weer een groot exemplaar zeg!

Al lachend keert iedereen langzaam terug naar de panga. Samen met de duikgids en mijn vrouw Els trekken wij tijdens ons safety stop nog even verder het blauwe in. Ver weg van het rif. Alsof het nog niet genoeg was worden wij met zijn drieën nu nog even getrakteerd op enkele zijdehaaien (*Carcharhinus falciformis*) die om ons heen cirkelen. En als kers op de taart wordt er deze nacht voor het eerst niet gevaren.

Na een goede nachtrust maken we nog eens twee duiken bij de Arch, om nadien langzaam onze terugweg aan te vatten naar Wolf Island.

Zowel bij Wolf- en Darwin Island moeten wij ons steeds goed vastklampen aan de lavarotsen. Af en toe laten we ons los en driften we even mee met de zeer sterke stroming. De veiligheidsstops gebeuren steeds in het blauwe. Op de Galapagos Aggressor III hebben ze één gouden regel: van zodra je de groep verliest ga je onmiddellijk naar 5m diepte en start je de safety stop. De sterke stroming neemt je al gauw tientallen meters mee verder de oceaan in. Als extra veiligheid krijgt iedereen aan boord een noodzender mee die via satelliet gebruikt wordt om je te lokaliseren. Binnen de 15 minuten wordt je zeker opgepikt door één van beide panga's. Aggressor Fleet is trouwens één van de weinige boten die op de Galapagos hun licentie heeft weten te behouden.

Cabo Douglas, Punta Vicente Roca & Cousins' Rock

Ook al zijn we op onze terugweg, heeft deze reis nog wat extra moois te bieden. Na Wolf Island varen we verder zuidwaarts richting Cabo Douglas en Punta Vicente Roca. Hier mogen we zeeleeuwen, zeeleguanen en ... de maanvis of *Mola mola* verwachten.

Bij Cabo Douglas liggen enkele zeeleguanen (*Amblyrhynchus Cristatus*) op de rotsen op te warmen in de zon. Vooraleer ze het water induiken om te genieten van een smulpartij van groene algen, moeten deze koudbloedige dieren eerst op temperatuur komen en wat energie opdoen. Eens onder water bewegen deze geoefende zwemmers zich voort door middel van elegante staartbewegingen. Deze voorhistorische hagedis is de enige in zijn soort die zijn voedsel uit de zee haalt. Ze leven in grote groepen en tijdens onze duik met deze opmerkelijke dieren moeten we niet zoeken om er eentje van dichtbij te fotograferen. Alweer een unieke diersoort toont hier totaal geen schuwheid voor de mens.

Bij Punta Vicente Roca trek ik een extra paar millimeters neopreen aan. De watertemperatuur bedraagt amper 16°C. Brrrr ... volgende reis wordt er eentje in warme tropische wateren denk ik bij mezelf. We zakken af naar 30m diepte. Hier bevindt zich één van de cleaning stations voor de *Mola mola*. En ja hoor, het is weer prijs. De maanvissen zijn op de afspraak. Wanneer we de maanvissen bereiken neem ik gauw een foto om mij nadien iets verderop naast het rif te nestelen. Zoals afgesproken in de briefing zal de groep zich zij aan zij, naast het rif groeperen. Dit om de dieren niet te storen en ze niet te doen schrikken. Maar van zodra de twee jappers uit onze groep arriveren slaan alle stoppen door! Als een pijl uit een boog schieten de jappers richting de *Mola mola*, welke op hun beurt enorm snel in de diepte verdwijnen. Onze gids, enkele anderen en ikzelf zijn razend op deze twee eigzinnige duikers. Er waren immers ondertussen drie maanvissen komen opdagen. Nog nooit heb ik een maanvis van dichtbij kunnen bewonderen. En het zal ook nu niet gebeuren! Deze duik alsook de volgende duik laten de *Mola mola's* zich niet meer zien. Aan boord verdwijnen de twee jappers onmiddellijk in hun kajuit. Deze unieke diersoort, de maanvis, zullen we nog niet direct mooi kunnen vastleggen op de foto. Wat jammer! Maar ja, er zijn ergere dingen in het leven.

De volgende dag, bij Cousins' Rock komen er twee gevlekte adelaarsroggen (*Aetobatus narinari*) naar ons toe gezwommen. Een enorme school jacks en barracudas laten zich van dichtbij fotograferen. En we mogen zeker onze ondiepe duik met de speelse zeeleeuwen niet vergeten!

Santa Cruz Island

Krijgende zeevogels vliegen boven onze boot uit. Een ander bijzonder eiland duikt op: Santa Cruz Island. Hier gaan we voor eerst opnieuw aan land. Na een half uurtje rijden met de wagen komen we aan in een soort boerderij. Op weg hier naartoe zagen we al de eerste exemplaren van de galapagosreuzenschildpad (*Chelonoidis niger*). Deze enorme reptielen leven enkel in het gebied van de Galapagoseilanden. Ze zijn vegetariër en kunnen zo'n 250 kg wegen. Ze kunnen leeftijden halen tot 200 jaar oud en is de grootste schildpaddensoort ter wereld. Ze werden ontdekt en vernoemd naar de Spanjaarden. Vroeger namen deze zeerovers de schildpadden aan boord, als levende voedselvoorraad. De reuzenschildpad kan immers maanden overleven zonder één druppel vocht.

Het einde van onze liveaboard is in zicht. Als fervente duikers bezochten wij de Galapagoseilanden in de eerste plaats voor het leven onder water. De rode kleur van de Sally lightfoot crab (*Grapsus grapsus*) zorgde boven water voor een spectaculair contrast tegen het zwarte vulkanische gesteente.

Het regenwoud

De start van ons tweede luik van de reis. We wilden namelijk zowel het unieke leven onder water als het unieke leven op land gaan ontdekken. Twee dagen na onze Galapagos trip maken we ons op voor ons volgende avontuur, het Amazoneregenwoud. Anderhalve procent van het beroemde Amazonewoud ligt in het oosten van Ecuador. In dit deel van de jungle zit het vol kikkers, kevers, sprinkhanen en ongeveer duizenden andere insectensoorten.

De combinatie van de liveaboard op de Galapagos Aggressor III en een verblijf in de Sacha Lodge in het regenwoud heeft een enorme indruk op ons nagelaten. Zowel het onderwaterleven, het vaste land met zijn talrijke uitgedoofde vulkanen, het planten- en het dierenleven zijn hier, in Ecuador, beschermd en uitgegroeid tot een uniek stukje natuurgebied.

Tekst: Bruno Van Saen

Foto's: Els Van Den Borre, Bruno Van Saen

Over Els en Bruno

*Onderwaterfotografen Els Van Den Borre en Bruno Van Saen maakten hun eerste openwaterduik in november 2004. Amper vijf jaar later nam dit Belgische koppel deel aan zijn eerste wedstrijd onderwaterfotografie. En nu, net geen zeven jaar later, hebben zij ondertussen een palmares vergaard van meer dan 70 top drie-plaatsen in zowel nationale als internationale onderwaterfotografiewedstrijden. Els Van Den Borre is Belgisch CMAS 1*Instructeur en kinesitherapeut. Ze startte met een Fuji FinePix F30 compact camera. Vandaag fotografeert zij met een DSLR Nikon D800. Bruno Van Saen werkt binnen de Belgische ICT-sector als functioneel en performance analist. Sinds kort fotografeert hij met een DSLR Nikon D810. Ze maken al verschillende jaren gebruik van Hugyfot-onderwaterbehuizingen. Zij staan terecht achter dit unieke product van Belgische makelij en zijn daarom uitgeroepen tot Hugyfot-ambassadeurs. In hun reisverslagen proberen Els en Bruno allereerst hun persoonlijke gevoelens neer te schrijven en geven ze jou soms aanbevelingen of advies in verband met het plannen van je volgende vakantie of het maken van je onderwaterfoto's.*

Op hun websites (www.brunovansaen.be en www.elsvandenborre.be) kan je hun foto's bewonderen en hun publicaties lezen.